kinderdagverblijf

Dollie

christelijk
kleinschalig
vertrouwd

PROTOCOL VOEDSELVEILIGHEID & HYGIËNE

1. Algemeen

Inleiding protocol Hygiëne
Bij Kinderdagverblijf Dollie hechten wij veel waarde aan hygiëne. Wij vinden het belangrijk dat een pedagogisch medewerker hygiënisch werkt, om ziektes zoveel mogelijk te voorkomen.

Wat is hygiëne?
Met het woord hygiëne bedoelen wij: de zorg voor het in stand houden van de gezondheid.

Waarom is goede hygiëne in de kinderopvang belangrijk?
Jonge kinderen vormen een kwetsbare groep. Hun afweersysteem is nog volop in ontwikkeling. Via de andere kinderen en bijvoorbeeld door gebruik van gezamenlijk speelgoed komen zij vaker en op jongere leeftijd in contact met allerlei ziekteverwerkers.

Een goede hygiëne is erop gericht om besmetting te voorkomen en het aantal schadelijke bacteriën tot een minimum te beperken.

Hoe verspreiden bacteriën zich?
Bacteriën kunnen zich op de volgende manieren verspreiden:

- Via de handen;
- Via de lucht (via druppels door aanhoesten, huidschilfers of stof)
- Via voedsel en water;
- Via voorwerpen; zoals speelgoed, deurkruk, of beddengoed · Via lichaamsvloeistoffen (speeksel, braaksel, ontlasting of bloed);
- Via dieren zoals huisdieren en insecten.

Aandachtsgebieden
Kinderdagverblijf Dollie wil op de volgende gebieden aandacht besteden aan hygiëne:

- Persoonlijke Hygiëne
- Bij het schoonhouden van materiaal en omgeving.
- Bij maatregelen rondom bloed.
- Bij het klaarmaken en verstrekken van voedsel.
- Buiten spelen

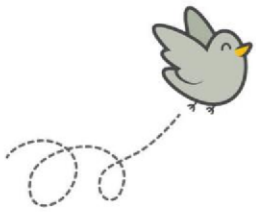

2. Persoonlijke hygiëne

2.1 Handhygiëne

Veel besmettingen worden via de handen over gedragen. Een goede handhygiëne door pedagogisch medewerkers, maar ook door de kinderen, is een van de meest effectieve manieren om besmettingen te voorkomen.

Handen wassen vindt plaats voor:

- Het aanraken en bereiden van voedsel.
- Het eten of het helpen bij het eten.
- Wondverzorging

Handen wassen vindt plaats na:

- Iedere zichtbare verontreiniging van de handen.
- Hoesten, niezen en snuiten.
- Spelen in de zandbank / buitenspelen
- Toiletgebruik / billen afvegen · Het verschonen van de kinderen.
- Contact met lichaamsvocht zoals; traanvocht, speeksel, snot, braaksel, urine, ontlasting en bloed.

Techniek handen wassen:

- Gebruik stromend water
- Maak je handen nat en door er vloeibare zeep op
- Wrijf de handen (gedurende 10 seconden) over elkaar en zorg ervoor dat water en zeep over de gehele handen worden verdeeld
- Let op de kritische punten: vingertoppen, tussen de vingers en duimen
- Spoel de handen al wrijvend af onder stromend water
- Droog de handen af met een schone, droge handdoek of nog beter met papieren handdoeken

2.2 Zakdoeken

In de zakdoeken kunnen bacteriën voorkomen die bij anderen ziekte kunnen veroorzaken. Gezonde 'dragers' kunnen bij het snuiten (katoenen) zakdoeken en handen besmetten. Daarom vinden wij het van belang om voor het snuiten uitsluitend papieren zakdoeken te gebruiken, die meteen na het gebruik worden weggegooid in afsluitbare afvalbakken. Op alle groepen staat daarom ook een doos tissues.

2.3 Wondjes

Wondvocht en bloed kunnen een besmettingsbron zijn. Zorg dat wondjes afgedekt zijn met een waterafstotende pleister.

2.4 Nagels

De nagels van pedagogisch professional zijn kort geknipt en schoon. Gelieve geen kunstnagels dragen. Onder lange nagels en geschilferde of gebrokkelde nagels kunnen bacteriën zich vermeerderen.

2.5 Hoest- en niesdiscipline

Ziekteverwekkers uit de neus, mond en keel kunnen zich op verschillende manieren verspreiden. Door hoesten en niezen worden ziekteverwekkers via onzichtbare speekseldeeltjes verspreidt in de lucht. Als deze vochtdruppeltjes door een ander worden ingeademd, nestelen de ziektekiemen zich bij deze persoon in de neus, mond, keel of longen met mogelijk ziekte tot gevolg.

Wanneer de hand voor de mond wordt gehouden, kan besmetting optreden via de handen. Een andere verspreidingsweg is via snot of slijm.

De volgende maatregelen kunnen ook de kinderen aangeleerd worden:

- Niet hoesten of niezen in de richting van een ander. Leer ze het hoofd weg te draaien of het hoofd te buigen.
- Een hand voor de mond en neus houden en de handen direct hierna te wassen.
- Hoesten of niezen in de elleboog.
- Op tijd snuiten, om de snottebelverspreiding te voorkomen.
- Handen wassen na het hoesten/niezen.
- De ruimtes worden voldoende geventileerd.
- Gebruik papieren zakdoekjes, gooi deze na gebruik direct weg in een afsluitbare afvalbak, bij voorkeur met de voet bedienbaar.

2.6 Toilethygiëne

Ontlasting en urine kunnen ziekteverwekkers bevatten, waardoor handen en sanitair besmet kunnen raken. Besmetting van handen kan weer zorgen voor besmetting van alle contactoppervlakken zoals de spoelknop, de kraan, lichtschakelaar of deurkruk. Om risico's te beperken zijn de volgende zaken van belang:

- Begeleid kinderen in het naar de wc gaan totdat zij alle handelingen zelfstandig kunnen uitvoeren.
- In het toilet zijn kraantjes om handen te wassen.
- Was de handen na toiletbezoek
- Gebruik vloeibare zeep en papieren handdoekjes of vervang de katoenen handdoek elk dagdeel.

- Als potjes worden gebruikt deze na ieder gebruik leeggooien in het toilet, omspoelen met warm water en vervolgens schoonmaken met een sopje en een aparte borstel.

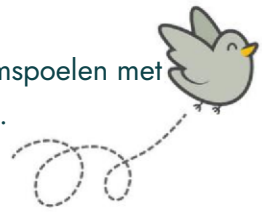

2.7 Hygiëne tijdens het verschonen

Het verschonen van een baby brengt risico's met zich mee vanwege mogelijk contact met ontlasting en urine. Er is een aanzienlijke kans dat het kind, de verzorger of de omgeving besmet raakt met ziekteverwekkers.

Waarop moet gelet worden tijdens het verschonen?

- Houd het verschonen strikt gescheiden van voedselbereiding
- Verschoon kinderen op een daarvoor bestemde ondergrond (aankleedkussen)
- Het aankleedkussen is niet beschadigd en goed te reinigen.
- Na iedere verschoning wordt het aankleedkussen gereinigd met een oplossing van allesreiniger en water.
- Gooi luiers na gebruik direct in een luieremmer.

Let op: het aankleedkussen mag niet gereinigd worden met billendoekjes. Er blijft een vette laag op het kussen achter die een broedplaats van bacteriën kan zijn!

2.8 Aanbrengen zalf/crème

Het aanbrengen van zalf/crème wordt gedaan met rubberen handschoenen.

2.9 Handdoeken

De handdoeken worden elke dag verschoont. Bij zichtbaar vuil, worden de handdoeken direct verschoond.

3. Schoonhouden van materiaal en omgeving

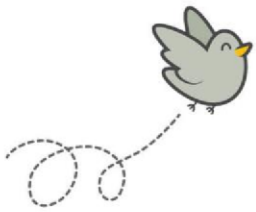

Door efficiënt te reinigen worden de meeste bacteriën verwijderd. Dwarrelende stofdeeltjes kunnen ademhalingsmoeilijkheden opleveren bij astmapatiënten. Door goed schoonmaken wordt het aantal stofdeeltjes verlaagd.

In een normale situatie is goed en regelmatig reinigen voldoende om besmettingsrisico's tot een aanvaardbaar niveau te beperken. De frequentie waarmee gereinigd moet worden is afhankelijk van de snelheid en de mate van vervuiling van de verschillende ruimten.

3.1 Schoonmaakmethoden

Twee keer per week zal er een schoonmaakbedrijf alle ruimtes binnen kinderdagverblijf Dollie reinigen. Mocht het tussendoor nodig zijn omdat de ruimte zichtbaar vies is, dan onderstaande methoden in acht nemen.

<u>Droog schoonmaken</u>

- Stof afnemen: Gebruik hiervoor een stofbindende of vochtige doek. Zo voorkom je dat stof in de lucht gaat dwarrelen.
- Stofwissen: Dit is het schoonmaken van een gladde vloer met een stofwisapparaat en een wegwerpdoek. Hiermee wordt stof en losliggend vuil verwijderd.
- Stofzuigen: Dit is ideaal voor het schoonmaken van tapijt. Het nadeel ervan is dat zeer fijne stofdeeltjes via de uitgeblazen lucht in de ruimte terecht komen. Zuig dus bij voorkeur als de kinderen er niet zijn en ventileer tijdens het stofzuigen.

<u>Nat schoonmaken</u>

- Meubilair en voorwerpen schoonmaken met een sopdoek en een sopje van een huishoudelijk schoonmaakmiddel.
- Maak vloeren schoon met een dweil of mop. Gebruikt twee emmers, een voor het schone sopwater en een voor het vuile gebruikte water.

<u>Textiel wassen</u>

- Textiel (beddengoed maar ook bijv. boxkleden, verkleedkleren en knuffels) wordt regelmatig op 60C gewassen.

<u>Speelgoed reingen</u>

- Reinig het baby-speelgoed ('in de mond') dagelijks, het andere speelgoed ('niet in de mond') maandelijks met een sopje van allesreiniger en water. Bij zichtbare verontreiniging direct schoonmaken.

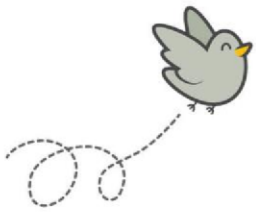

Aandachtspunten reinigen:

- Gebruik schoon materiaal (schone doekjes, wisser ect.) en alleen wegwerpsponsen
- Maak eerst droog schoon. Werk altijd van schoon naar vuil en van hoog naar laag
- Zorg voor een juiste dosering van schoonmaakmiddelen
- Zichtbaar vervuild sopwater moet tussendoor ververst worden
- Reinig schoonmaakmaterialen na gebruik. Was doekjes op 60C en laat het materiaal aan de lucht drogen. Laat nooit natte sopdoeken en dweilen in emmers achter, om de uitgroei van bacteriën te voorkomen
- Besteed extra aandacht aan het reinigen van contactpunten, zoals kranen, lichtknopjes en deurknoppen.

3.2 Desinfecteren van materialen

In situaties waarbij een verhoogd risico op besmetting aanwezig is, moet desinfectie toegepast worden:

- Desinfecteer als een oppervlak met bloed verontreinigd is
- Desinfecteer als een oppervlak verontreinigd is met bloederige diarree of braaksel
- Desinfecteer in bijzondere situaties (zoals een epidemie) op advies van de GGD

Desinfectie is alleen afdoende wanneer er voorafgaand goed gereinigd is. Een desinfectans moet strikt volgens voorschrift gebruikt worden. De juiste volgorde van handelingen, een juiste dosering, voldoende inwerktijd en goed naspoelen en drogen, zijn bepalend voor de effectiviteit en veiligheid van het proces.

Landelijk beleid is om niet te desinfecteren waar reiniging voldoende is. Gebruik een zo beperkt mogelijk pakket aan desinfectiemiddelen.

Bij gebruik van alcohol 70%

- Desinfecteer alleen na goede reiniging
- Gebruik wegwerp schoonmaakmateriaal
- Trek (wegwerp)handschoenen aan om de eigen handen te beschermen
- Desinfecteer oppervlakken kleiner dan ½ m2, zoals een aankleedkussen, speelgoed of de thermometer, die met bloed of bloederige diarree of braaksel zijn vervuild, met alcohol 70%
- Laat het oppervlak na desinfectie aan de lucht drogen

Huishoudchloor (bleekwater) mag niet worden gebruikt om te desinfecteren! Dit is instabiel qua samenstelling en leidt niet tot adequate desinfectie. Bovendien is het middel niet toegelaten als desinfectiemiddel.

3.3 Maatregelen rondom bloed

In bloed kunnen virussen aanwezig zijn (bijv. hepatitis B- of C, aids-virus). Bij bloedcontact komt het bloed van de ene persoon direct in contact met het bloed van een andere persoon. De kans op besmetting is klein en vindt niet plaats als de huid intact is.

Maatregelen om bloedoverdraagbare aandoeningen te voorkomen:

- Draag wegwerphandschoenen en gooi ze na gebruik direct weg
- Was hierna de handen met water en zeep
- Verwijder gemorst bloed met een papieren tissue, maak daarna de ondergrond schoon met water en zeep, droog het oppervlak en desinfecteer met alcohol 70%. Laat het vervolgens aan de lucht drogen.
- Was met bloed bevuild linnengoed op 60C

Wat te doen als er toch bloedcontact is geweest?

- Laat het wondje goed doorbloeden en spoel daarna af met water of fysiologisch zout
- Desinfecteer het wondje met betadine-jodium of alcohol 70%
- Dek het wondje af met een waterafstotende pleister
- Was de handen met water en zeep
- Neem na het ongeval contact op met de huisarts of GGD om te vragen of er aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn

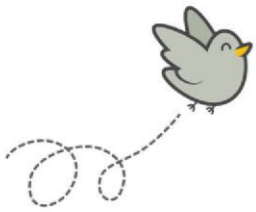

4. Klaarmaken en verstrekken van voedsel

Uit schattingen blijkt dat in Nederland jaarlijks meer dan een miljoen mensen maagdarmklachten krijgt door voedselinfecties- en vergiftigingen. Bij jonge kinderen kunnen de gevolgen zeer ernstig zijn.

Algemene uitgangspunten

- Ieder kind heeft per dag of per voeding een eigen fles en speen.
- Maak flessen en spenen na iedere voeding schoon.
- Kook flessen en spenen dagelijks gedurende 3 minuten uit (spenen 1 minuut)
- Flesjes van oudere kinderen, die uitsluitend worden gebruikt voor melk, vruchtensap of water, kunnen worden gereinigd in een normale vaatwasmachine
- Bewaar de schone flessen omgekeerd op een schone, droge doek

Temperatuur

- De temperatuur van de koelkast mag max. 7C zijn, bij voorkeur 4C
- Verhit rauwe voedingsmiddelen door en door
- Let op een goede scheiding tussen rauw en bereide producten: rauwe producten onder in de koelkast en bereide producten boven in de koelkast.
- Koelkast 1x per 2 weken schoonmaken. Vriezer 1x per 3 maanden ontdooien en schoonmaken

Flesvoeding en Hygiëne

- Lees de gebruiksaanwijzing op de verpakking
- Thuis klaargemaakte poedervormige zuigelingenvoeding wordt bij Dollie niet meer gegeven, dit is te lang buiten de koeling geweest.
- Was de handen met water en zeep en droog ze goed af met een (papieren) zakdoek
- Gebruik koud leidingwater uit de kraan
- Verwarm, bij het maken van de fles voor direct gebruik, het water tot een temperatuur waarbij het poeder het beste oplost
- Gebruik bij het klaarmaken van voeding voor de hele dag gekookt leidingwater dat is afgekoeld
- Bewaar zuigelingenvoeding die voor de hele dag wordt bereid bij 4C in de koelkast, niet in de deur
- Gooi overgebleven voeding aan het eind van de dag weg
- Bewaar tijdens het voeden de voeding hooguit 1 uur buiten de koelkast
- Zet een gedeeltelijk leeggedronken fles niet terug in de koelkast, maar gooi de rest weg
- Reinig de fles en speen direct na gebruik

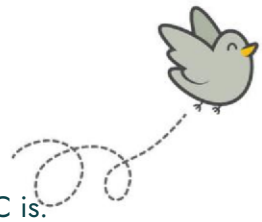

Moedermelk en hygiëne

- Moedermelk blijft maar 2 dagen goed in de koelkast, mits de temperatuur 4°C is.
- Bevroren moedermelk kan het best langzaam ontdooid worden in de koelkast of onder lauw stromend water. Zet de kraan niet te heet, omdat dan antistoffen verloren kunnen gaan.
- Eenmaal ontdooide moedermelk moet binnen 24 uur gebruikt worden. Het kan niet opnieuw ingevroren worden.

Moedermelk verwarmen

- Afgekolfde moedermelk kan net als flesvoeding worden opgewarmd in een flessenwarmer, of 'au bain marie' in een pannetje met warm water. Hierbij is het belangrijk dat de moedermelk niet warmer wordt dan 30-35 °C. Dit is een goede drinktemperatuur.
- Afgekolfde moedermelk verliest beschermende stoffen bij temperaturen boven 50 °C. Hoe lang een fles met moedermelk voor het opwarmen in de magnetron moet, is afhankelijk van de hoeveelheid melk en het vermogen van de magnetron. Een globale richtlijn is een fles met 100 ml circa 30 seconden te verwarmen bij een vermogen van 600 Watt. Om de warmte goed te verdelen, moet de fles halverwege en aan het eind van de verwarmingstijd even goed geschud worden.
- Controleer voor de veiligheid altijd de temperatuur van de melk met een
- druppeltje op de binnenkant van je pols.

Bereiden van de broodmaaltijd

- Was de handen. Laat ook de kinderen de handen wassen.
- Haal de producten zo kort mogelijk van tevoren uit de koeling.
- Zorg voor serviesgoed.
- Zet alle producten op tafel. Maak de porties niet te groot.
- Gebruik voor het pakken van de kaas, vlees een schone vork, die alleen daarvoor gebruikt wordt.
- Gebruik voor zoet beleg een schoon mes, niet met het tafelmes in de pot.
- Melkproducten niet te lang op tafel laten staan (maximaal een half uur buiten de koeling houden).
- Gebruikte materialen direct na het eten in de afwasmachine zetten of afwassen.

Bereiden en bewaren van fruithapjes

Fruithapjes kunnen, indien gewenst, een keer per dag worden gemaakt.

- Dek het geschilde/geprakte fruit goed af
- Bewaar het in een goed sluitende koelkastdoos in de koelkast
- Haal de benodigde hoeveelheid er ongeveer een kwartier voor gebruik uit en zet de rest terug in de koelkast
- Zet een gedeeltelijk opgegeten fruithapje niet terug in de koelkast maar gooi de rest weg
- Gooi het overgebleven fruithapje aan het eind van de dag weg.

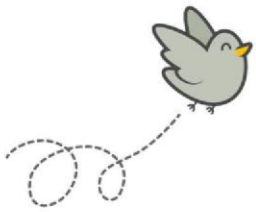

Opruimen en afwassen

- Ruim na het eten de tafel op.
- Eten en drinken wat koel bewaard moet worden in de koelkast zetten.
- Etensrestjes van de borden verwijderen, eventueel voorspoelen op de hand met handwarm water.
- Machinale afwas: afwasmachine vullen (niet te vol zetten en zo indelen dat nergens water in kan blijven staan), afwasmachine instellen op 65°C, na afloop de schone vaat uit laten dampen en opruimen. Afwasmachine na gebruik schoonmaken (evt. etensresten uit het rooster verwijderen).

Schoonmaak

- Maak de keuken altijd schoon als er eten en/of drinken is klaargemaakt.
- Dagelijks afvalbakken legen en wekelijks nat schoonmaken.

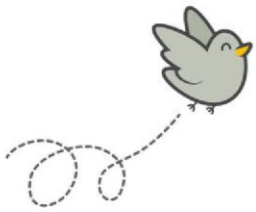

5. Buiten spelen

Wespen en bijen

Wespen en bijen veroorzaken nare steken. Ze worden aangetrokken door zoete geuren.

- Laat kinderen niet buiten eten en drinken (ook geen ijsjes!)
- Controleer de kinderen voor het naar buiten gaan op plakkerige handen of monden
- Wanneer een kind gestoken is: verwijder direct de angel met een pincet, zuig het gif uit met een speciaal spuitje (verkrijgbaar bij drogist/apotheek) en leg daarna een ijsblokje op het wondje ter verkoeling
- Bij een steek in mond of hals direct ijsklontjes gebruiken en direct naar de dichtstbijzijnde hulpinstantie!
- Soms treedt er na een wespen- of bijensteek een heftige, allergische reactie op (ernstige benauwdheid, verwardheid of bewusteloosheid). Wees hier alert op en waarschuw in dat geval een arts of ambulance

Teken

- Teken kunnen besmet zijn met ziekteverwekkende bacteriën en virussen. In Nederland zijn dit met name bacteriën die de ziekte van Lyme veroorzaken. Teken leven in bossen, struiken en in hoog gras. Ze laten zich vallen op de huid van passerende mensen of dieren. Daar bijten ze zich vast en zuigen bloed op waar ze van leven. Bij het opzuigen van het bloed kunnen bacteriën worden overgebracht.
- Voorkom tekenbeten door bij natuurwandelingen beschermende kleding te dragen
- Verwijder met een tekenpincet zo snel mogelijk de teek als die toch op de huid van een kind gevonden wordt
- Desinfecteer daarna het wondje

Schoonhouden van de zandbak

Het zand van de buitenzandbak kan vervuild zijn met uitwerpselen van honden en katten. Deze dieren hebben vaak spoelwormen. De eitjes van deze wormen kunnen via de ontlasting in het zand terecht komen. Via hand-mondcontact kunnen kinderen hiermee worden besmet. De verschijnselen zijn meestal licht met griepachtige klachten. Bij kinderen met een allergische aanleg kunnen astmatische klachten eerder tot uiting komen. Ook kunnen zich in de zandbak andere verontreinigingen bevinden, zoals stenen, bouwafval, straatvuil, glas, plastic en sigarettenpeuken.

Om gezondheidsrisico's in te perken is het belangrijk preventieve maatregelen te treffen.

- Een vocht doorlatende afdekking wordt over de zandbak gespannen.
- Gebruik buitenspeelgoed niet binnen
- Voorkom dat kinderen eten of drinken in de zandbak. Zoetigheid trekt mieren, wespen en bijen aan
- Laat kinderen na het spelen in de zandbak de handen wassen